

Walter Hallstein: diplomația în sprijinul integrării europene

Walter Hallstein 1901 - 1982

Walter Hallstein a fost primul președinte al Comisiei Europene, în perioada 1958-1969, un european dedicat și un promotor decisiv al integrării europene.

În calitate de președinte al Comisiei Europene, Hallstein s-a implicat în realizarea rapidă a pieței comune. Marele său entuziasm și puterea sa de convingere au servit cauza integrării europene chiar și după încheierea mandatului de președinte al Comisiei. Pe durata mandatului său, unificarea europeană a cunoscut progrese remarcabile.

Fost secretar de stat în ministerul german al afacerilor externe, și-a câștigat inițial faima internațională datorită „doctrinei Hallstein” din anii 1950. Aceasta a conturat politica externă a Germaniei pentru anii următori și s-a axat pe apropierea tinerei democrații de Europa occidentală.

Primii ani de viață și experiențele din timpul războiului

Fiu al unui responsabil cu controlul în domeniul construcțiilor, Walter Hallstein s-a născut la 17 noiembrie 1901, în Mainz, un oraș din sud-vestul Germaniei. După ce a absolvit liceul teoretic local, a studiat dreptul și științele politice la Bonn, Berlin și München. A absolvit în 1925, când a început să lucreze ca asistent al unui profesor de la Universitatea din Berlin. În 1927 a devenit examinator la Universitatea din Rostock din nordul Germaniei, obținând calificarea de lector în 1929. Un an mai târziu, a fost numit în funcția de șef al catedrei de drept privat și dreptul societăților, poziție pe care o va deține în următorii zece ani, devenind un expert în domeniu, un savant respectat și un lector universitar de renume internațional. Ulterior, a ajuns profesor la Universitatea din Frankfurt, de unde a fost detașat în forțele armate germane în anul 1942, în ciuda ostilității sale față de nazism. După invazia aliaților din 1944, Hallstein a fost dus într-o tabără de prizonieri de război în Statele Unite, unde a înființat un fel de universitate specială pentru a-i educa pe ceilalți prizonieri cu privire la legislație și drepturile lor.

După război a fost numit vicedecan al Universității din Frankfurt, iar în 1948 a fost invitat la Universitatea Georgetown în calitate de lector. Numărându-se printre primii savanți germani invitați la o universitate americană, experiențele pe care le-a avut în Statele Unite i-au întărit convingerea că Germania ar trebui să se alăture inițiativelor internaționale care vizează consolidarea legăturii dintre democrațiile de după cel de-al Doilea Război Mondial. În opinia sa, aderarea la alianțe internaționale precum ONU și NATO era fundamentală pentru revenirea Germaniei pe scena internațională.

Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului

Hallstein poseda abilități diplomatice excelente, era conștient de necesitatea unei Europe unite și avea cunoștințe de specialitate și experiență în domeniu. Toate aceste calități l-au determinat pe

Konrad Adenauer, ulterior cancelar al Germaniei, să-l numească în funcția de șef al delegației care conducea negocierile în cadrul Conferinței Schuman privind formarea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului în 1950. În această perioadă, a lucrat în strânsă colaborare cu Jean Monnet, omologul său francez. În scurt timp, cei doi și-au dat seama că împărtășesc convingeri fundamentale cu privire la nevoia de integrare europeană în vederea asigurării prosperității continentului.

În 1951, Adenauer l-a desemnat pe Hallstein secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, funcție care i-a permis să se implice nu doar în înființarea CECO, ci și într-o încercare de a crea o Comunitate Europeană de Apărare care să unifice politicile țărilor din Europa Occidentală în materie de buget, forțe armate și armament. De asemenea, a fost implicat în negocierile cu Israelul privind plata despăgubirilor către poporul evreu și a jucat un rol important în strategia de relații externe a Germaniei. Ceea ce mai târziu va fi cunoscut sub numele de „doctrina Hallstein” din 1955 a fost un acord politic strict, care prevedea că Germania de Vest nu va avea relații diplomatice cu statele care recunosc Germania de Est (RDG).

Comunitatea Economică Europeană

Hallstein considera că eșecul înființării Comunității Europene de Apărare în 1954 reprezenta o amenințare imensă și reală la adresa securității în Germania și în Europa de Vest, deoarece Uniunea Sovietică își putea extinde cu ușurință influența într-o Europă divizată. Acest lucru l-a determinat să își concentreze atenția mai mult asupra procesului de integrare economică decât asupra celui de integrare politică. Astfel a devenit un promotor ferm al unei Europe unite prin formarea unei Comunități Economice Europene. Primii pași spre această integrare economică menită să permită libera circulație a persoanelor, serviciilor și bunurilor s-au făcut în timpul conferinței de la Messina din 1955. Deși inițial Hallstein a dorit ca integrarea să fie atotcuprinzătoare și să se realizeze cât mai repede cu putință, realitățile politice de la acea vreme l-au determinat să recunoască faptul că fuzionarea treptată a piețelor din statele membre era mult mai eficientă. În 1958, a intrat în vigoare Tratatul de la Roma, iar Hallstein a fost ales primul președinte al Comisiei Comunității Economice Europene.

Președinția Comisiei

Deși Hallstein își dăduse deja seama că integrarea nu va deveni realitate prea curând, așa cum și-ar fi dorit, în calitate de președinte al Comisiei a devenit o forță motrice a procesului de integrare care urma să aibă loc. De exemplu, în timpul mandatului său, așa-numita „perioadă Hallstein”, a început consolidarea legislației europene, care va avea un impact deosebit asupra legislației naționale. Ca promotor al unei Europe federale cu o Comisie și un Parlament puternic (pentru a evita ca Uniunea să joace în mod constant un rol secundar pe lângă guvernele naționale), este clar că Hallstein a avut un singur scop pentru Comunitatea Europeană: viziunea unei Europe unite, așa cum prevede Declarația Schuman din 9 mai 1950. Cu toate acestea, la vremea respectivă, președintele Franței, Charles De Gaulle, avea altă convingere: în timp ce Hallstein susținea ideea de federație, ceea ce însemna cedarea unei mari părți a prerogativelor și puterii naționale Uniunii, De Gaulle susținea că Europa trebuie să ia calea confederației, adică să devină o „Europă a statelor”, în care statele membre să aibă mai multă putere. Acumularea de diferende între guvernul francez și celelalte state membre privind o serie de aspecte legate de această diferență fundamentală de opinii a condus la „criza scaunului gol” din 1965, când Franța și-a retras toți reprezentanții din instituțiile europene pentru o perioadă de timp, până s-a ajuns la un compromis.

Hallstein vorbind în calitate de președinte al Comisiei Europene, în Țările de Jos, în 1965.

Fără entuziasmul energic al lui Hallstein, abilitățile sale de negociere diplomatică și puterea sa de convingere, integrarea europeană nu ar fi cunoscut succese atât de rapide pe durata mandatului său.